

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorია

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

LI. Quomodo Constantinus diviso in tres filios Imperio, eos regnandi arte & pietatis officiis instituit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΘ΄.

Γάμοι Κωνσταντίου υἱοῦ αὐτοῦ, Καίσαρος.

Ἐπειδὴ καὶ ὁ τετακοσέτης αὐτῷ τῷ βασιλείᾳ διεπέβαινε χρόνος, τῷ δὲ δὲ ξέρῳ τῶν παίδων σωθήσει γάμους. παλαιά τε καὶ ἔπειτα ἐπέβη τὴν ἡλικίαν, διαπραξάμενος. θάλαια δὴ καὶ ἐστάσεις ἤγοντο. νυμφοσολογίῳ αὐτῷ βασιλέως τὸν παῖδα, ἐπὶ τὸν τὸς τελαμπεῶς καὶ συμποσιάζοντο. ὧδ' ἐμὲν ἀνδρῶν διάδοχοις, γυναικῶν δ' ἀφωρομένοις ἀλλαχῶς χοροῖς διαδόσεις τε πλῆσαι χαρισμάτων, δῆμοις ἅμα καὶ πόλεσιν ἐδώκεν ἦτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ν΄.

Ἰνδῶν πρεσβεία καὶ δῶρα.

Ἐν τῷ ἴσῳ καὶ Ἰνδῶν τῶν πρὸς ἀνίσχοντα ἡλίου, πρεσβείας ἀπὸ τῶν δῶρα κομιζόμενες γῆν δ' ἢ παλαιὰ ἔξασρα πόντων πολυτελεῶν λθῶν, τῷ τε τῶν παρ' ἡμῖν ἐγνωσμένων ἐναλλαχῶς τὴν φύσιν ἂν δὴ προσήγον τῷ βασιλεῖ, τὴν εἰς αὐτὸν ὠκεανὸν δηλῆντες αὐτῷ κρατῆσιν καὶ ὡς οἱ τῆς Ἰνδῶν χώρας καθηγεμόνες, εἰκόνων γραφαῖς, ἀνδριάντων τ' αὐτὸν ἀναθήμασι πρῶτες, ἀνθεράτορα καὶ βασιλέα γυναικῶν ὡμολόγησαν. δεχομένῳ μὲν τῆς βασιλείας αὐτῷ, οἱ πρὸς ἡλίου ὄντα ὠκεανῷ Βρεττανῶν, πρῶτος καθυπετάθητο. καὶ ἡ Ἰνδῶν οἱ τὴν πρὸς ἀνίσχοντα ἡλίου λαχοῖτες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΑ΄.

Ὅπως τὰς τεσσάρων υἱοῖς Κωνσταντίνου διὰ τὸν πῶν ἀρχῶν, τὰ βασιλικά μετ' εὐσεβείας διηγήτο.

Ὅσον ἐκατέρω τῶν ἀκρῶν τῆς ὅλης οὐκ ἐκείνης ἐπράτει, τὴν συμπασαν τῆς βασιλείας δεχθῆναι τοῖς αὐτῷ κληροδοσίων οὐκ ἐκείνων πατέρων ἐσίαν τοῖς αὐτῷ κληροδοσίων φιλάταις τὴν μὲν ὅσον παπῶν λῆξιν, τῷ μείζονι τὴν ἴσῳ τῆς ἐφ' ἑαυτῶν δεχθῆναι, τῷ δὲ ἄλλῳ τὴν ἴσῳ τῶν μέσων, τῷ τρίτῳ διένεμε. κληροδοσίων δ' ἀγαθῶν καὶ ψυχῆς σωτήριον τοῖς αὐτῷ πρὸς ἑαυτοῦ, τὰ θεοσεβείας αὐτοῖς ἐν ἑαυτοῖς ματα θεοῖς μὴ προάτων μαθήμασι διδάσκαλος δ' ἐφίπτας, εὐσεβεία δ' ἐδοκιμασμένους ἀσθῶν, καὶ τῶν ἐξωθεν ἵ λόγων καθηγητὰς ἐτίθει, ἠκοντας εἰς ἀκρῶν παιδεύσεως ἄλλοι

CAPUT XLIX.

Nuptia Constantii Caesaris, ejus filii.

Aboluto jam tricesimo Imperii anno, secundi filii nuptias celebravit; cum majoris natu nuptias dudum antea celebravisset. Epula igitur & convivia præbebantur; Imperatore ipso filium sponsum deducente, & magnifico apparatu seorsum virorum, seorsum mulierum cætum excipiente. Sed & munera splendidissima civitatibus ac populis divisa.

B

CAPUT L.

Legatio & munera ab Indis missa.

Eodem tempore Indorum qui ad Orientem Solem incolunt, Legati advenere, dona afferentes; varias videlicet gemmas exquisiti fulgoris ac pretii; feras quoque formæ atque indole penitus à nostris discrepantes. Quæ omnia Imperatori offerentes, testabantur ad ipsum usque Oceanum Imperium ejus extendi; gentisque Indorum Principes ac Regulos pictis tabulis & statuis in honorem ejus erectis, Imperatorem ac Regem se illum agnoscere profiteri. Ac in ipso quidem Principatus ejus exordio, primi omnium Britanni ad Occidentalem Oceanum positi, sese illius ditioni subjecerunt: nunc verò Indi ad Orientem Solem incolentes, idem fecere.

CAPUT LI.

Quomodo Constantinus diviso in tres filios Imperio, eos & regnandi arte & pietatis officiis instituit.

Cum igitur utrumque terminum orbis terrarum sub potestatem suam redegit, totius Imperii summam, velut paternam quandam hereditatem necessitudinibus suis dispertiens, in tres filios divisit. Et avitam quidem sortem maximo natu; alteri verò Orientis Imperium; mediam inter has portionem regni, tertio filio tribuit. Jam verò cum optimam liberis suis hereditatem, & ad animæ salutem imprimis utilem parare vellet, pietatis semina eorum mentibus insperit; partim divinis documentis imple eos imbuens; partim magistros eis apponens compertæ religionis viros. Sæcularium quoque disciplinarum peritissimos

doctores iisdem praeferit. Alii bellica
 artis scientia; alii civilium rerum prae-
 ceptis eos informabant; alii denique juris
 prudentia. Porro singulis tributus erat
 regalis apparatus; Scutarii; Hastati;
 Protectores; & legiones ac numeri mi-
 litares, eorumque Rectores, Centurio-
 nes, Tribuni ac Duces, ii quos pater in
 rebus bellicis exercitissimos, & prae-
 cipua erga filios fide ac benevolentia
 praeditos esse cognoverat.

CAPUT LI.

*Quomodo eos vsrlem aetatem ingressos, pietatem
 docuerit.*

Porro dum infirma adhuc aetate Cae-
 sares essent, ministri & Consiliarii iis
 adjuncti Rempublicam gubernabant.
 Verum ubi ad virilem aetatem pervenis-
 sent, solius patris magisterium eis suffe-
 cit. Qui nunc praesentes privatis admi-
 nitionibus ad emulationem sui provo-
 cabat, exemplum pietatis suae ad imi-
 tandum ipsis proponens: nunc absentibus
 Imperatoria praecepta per literas
 suggerebat. Quorum primum illud &
 maximum erat, ut Dei summi omnium
 Regis notitiam cultumque, divitiis om-
 nibus ipsique etiam Imperio antefere-
 rent. Tandem vero, ut per seipsum quae
 utilia essent Reipublice agerent, eis
 permisit: & ante omnia id disertè prae-
 cepit, ut Ecclesiae Dei curam gere-
 rent, seque palam Christianos profite-
 rentur. Atque hoc quidem modo filios
 instituebat. Illi vero non tam paternis
 monitis, quam sua sponte incitati, prae-
 cepta parentis sui alacritate animi supe-
 rarunt; quippe qui divinae religionis ob-
 servantiam semper praec oculis habe-
 rent, & sanctos Ecclesiae ritus in ipso pa-
 latio cum universis domesticis custodi-
 rent. Nam & hoc paterna providentiae
 opus fuerat, ut non alios domesticos &
 contubernales filiis suis, quam Christia-
 nos traderet. Primorum quoque nume-
 rorum Rectores, quibus Reipublicae cu-
 ra commissa fuerat, Dei cultores erant.
 Quippe hominibus fidem in Deum
 professis, tanquam firmissimis quibus-
 dam muris confidebat. Cum beatissi-
 mus Princeps haec quoque ita consti-
 tuisset, Deus bonorum omnium dis-
 pensator, utpote cunctis Reipublicae ne-
 gottiis optime ab Imperatore dispositis,
 opportunum tempus tandem adesse
 statuens quoad meliorem sortem trans-
 ferretur, fatalem ejus vitae finem impo-
 suit.

πολεμικῶν αὐτοῖς δὲ ἤρχον μαθημάτων
 ριτῶν πολιτικῶν ἐπιγνώμονας αὐτὸς καθ-
 ὡν οἱ δὲ νόμων ἐμπείρας εἰργάζετο βασι-
 κὴ δ' ἐκάστων παίδων κεκλημένω πατρὶ
 ὀπλίται δρυφόροι σωματοφύλακες
 τῶν αὐτῶν τε ταγματάρχαι τῶν τε
 θηγεμόνες, λοχαγοὶ στρατηγὸι ταξιαρχαί
 τ' ἐν πολέμοις ἐπισήμους, τῆς τε πρὸς αὐτὸν
 εὐνοίας ὁ πατὴρ περιελάμβανεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΒ.

Ὅπως ἀνερωθήτεας αὐτῶν εἰς ἐνέθειαν ἤρχον.

Παλοῖς μὲν οὖν ἐτι τὴν ἡλικίαν ταύτην
 ἄσασαν, ἀναγκαίως οἱ συμπράττοντες
 ἠστάντε καὶ τὰ κοινὰ διακινεῖς αὐτῶν
 πὸν περιεῖσιν αὐτοῖς, μὴ ὅτι πατὴρ εἰς αὐτῶν
 σκαλίαν ἐπήρκει. τοτὲ μὲν παρῆντας, ἰσχυ-
 ραῖς ὑποθήκαις ἡλιθίας αὐτῶν παρεργα-
 μιμῆας τῆς αὐτῶν θεοσεβείας δόξα εἰς αὐτῶν
 δάσκων, τοῖς δ' ἀπῆρτα βασιλικά περιε-
 νῶν δῖαι παρὰ γέγραμματα γράφον ἄνω
 σον ἦν καὶ πρόπρον, τὴν εἰς τὴν πάντων βασιλ-
 Θεὸν γνώσιν τε καὶ εὐσέβειαν, πρὸς πάντα πᾶσι
 τε καὶ πρὸ αὐτῆς βασιλείας πρᾶξι, καὶ ὅτι
 αὐτοῖς καὶ τῶν αὐτῶν πρᾶξι ταῦτα ἡστέ
 τοῖς κοινοῖς, ἔξασαν ἐδοξε καὶ τὴν ἐκκλησίαν εἰ-
 ἶ Θεὸς διὰ Φρονητῶν ἀγεῖν, ἐν πᾶσι πε-
 ρήνει, αὐτοῖς τε διαρρήδην χριστιανὸς ἐν αὐτῶν
 ρεκελεύετο, καὶ ὁ μὲν ἔγωγε ἡ εἰς αὐτῶν
 ἐχ' ὡς ἐν παρὰ γέγραμματος, αὐτοῖς γράμ-
 μασι, τῶν πατρῶος παρανενοῦσιν ὑπὸ
 βαλλον, τῆ πρὸς τὸν Θεὸν ὅσα τὴν σφῶν
 νοιαν σωλείνοτες, τῆς τε τῶν ἐκκλησίας δόξα
 ἐν αὐτοῖς βασιλείοις, σὺν τοῖς οἰκείαις ἀπῶν
 ἀπεπλήρην, καὶ τῶν δ' ἔργων τῆς ἑσπε-
 πῆσχε περιμηνθείας, τὸ τῶν σωοίκων ἀπῶν
 θεοσεβείας παρὰ δ' εἶναι τοῖς παισὶ τῶν πατρῶ-
 ῶν ταγματῶν οἱ τὴν τῶν κοινῶν ἐτύχων
 δεδεδειμένοι Φρονητῶν, τοῖς τε οἱ ἴνας ὑπὸ
 τοῖς γένει Θεὸν πιστοῖς ἀνδράσιν, ὡς αὐτῶν
 ὄχρησις παρὰ ἐκόλοισι ἡσφαλίζετο, ἐπεὶ ἡ
 τα (λαλῶς) διέκειτο τῶν τρισμακαλειῶν, Θεὸς
 παντὸς ἀγαθῆς πρῶτα, ὡς αὐτῶν τῶν κοινῶν
 παρὰ ταῦν εἰς διαβέντων αὐτῶν, καὶ ὅτι
 καιρον εἶναι λοιπὸν τῶν κρείττωνων μελῶν
 ψεῶς ἐδοκίμαζε, καὶ τὸ τῆ φύσει χριστιανῶν

ΚΕΦΛ

